

Om tillståndet i regionen

Läget - Ett projekt av Janne Björkman och Kerstin Lindström
Länsstyrelsens foajé, Pumpbacksgatan 19, Härnösand, till 12 maj

I ett första ögonkast kan det vara svårt att se som ett konstprojekt; en modernt designad katalog på bordet, där inklippta citat från analytiska promemorior i byråkratiprosa blandas med lösa fragment av tankar och uttalanden tillsammans med alldagliga bilder från natur och människor i alldagliga miljöer, kunde vara en stor skogskoncerns snygga årsredovisning, en utställning på väggarna med fotografier som också i en snabb blick bara lätt skruvade skiljer sig från de i katalogen, allt presenterat i en allt annat än konstnärlig inramning som Länsstyrelsens foajé.

Kanske är det utmaningen, det ganska så luddiga och omöjliga i uppdraget att skildra ett slags aktuellt "läge" i den norrländska regionen Västernorrland, och utan förutfattade meningar, som fått Janne Björkman och Kerstin Lindström att ta sig an jobbet och som i sin ovissa förlängning plötsligt kan framstå som ett konstprojekt. Knappast någon samhällelig institution skulle ta på sig uppdraget utan att ha någon form av måttstock, typ ekonomiskt eller statistisk och med ett konkret målinriktat syfte. Något sådant finns inte här, där den subjektiva öppenheten kanske är den enda målsättningen.

Konstnärerna åker runt i länets mångskiftande landskap och ställer tre frågor till dem de möter: "Läget? Framtiden? Vem är du?" Just så oprecisa som frågorna är lika stor blir spännvidden mellan svaren, allvarliga, humoristiska, uppgivna, optimistiska osv. Alla människor är olika och har olika bevekelsegrunder för sin vistelse i länet. De flesta vill också se positivt på situationen, det blir ofta korta kärnfulla svar, även om det kanske är medvetna stickprov i Björkman-Lindströms undersökning för att få in så stor bredd och översikt som möjligt. Naturligtvis är det en nära hopplös uppgift att få ett generellt svar på länets "situation", och det är kanske inte heller särskilt intressant. Man kan förmoda att läget är ansträngt, med arbetslöshet och konstant utflyttning från glesbygd till större tätorter. Det visste vi redan, och vi känner också den kämpande självbevarelsedriften att få stanna kvar i sin kanske gamla och vackra hembygd.

Men konst vill öppna ögon. Jag undrar om inte det bärande i projektet "Läget" snarare handlar om huruvida en öppen konstnärlig infallsvinkel kan generera andra perspektiv. Den kanske viktigaste är vad som uppstår i glappet mellan å ena sidan konstnärernas ofta poetiska reflektioner i text och bild och de tillfrågades svar, och å andra sidan olika myndighetstexter, som från länsstyrelsens regionala utvecklingsstrategi (RUS). De senare är kanske av nödvändighet luddiga, som citatet "Alla delar av landet och länet berörs av dessa strömningar, som skulle kunna summeras som 'snabbt ökad gränslöshet inom snart sagt alla samhällsområden..." På samma uppslag i katalogen finns texten "Kvart över tio hos frissan. Att vilja förändring. Åka med och sitta stilla. Hårtorken kittlar." I utställningsbilden "Vi lyssnar", en diptyk av en vanlig gård där den ena bilden är fotonegativt återgiven, kan läsas: "- - - om att gå vilse/vilka platser är/värda ett besök/hur avläser man/läget med vilka/instrument kartor/språk".

Snabbt ökad gränslöshet. Ett uttryck som uttalas som en sanning men som ingen vet vad det betyder. Är det något bra eller dåligt för utvecklingen? Människorna fortsätter att leva sina liv, ibland känns det som helt vid sidan av "utvecklingen". På det sättet speglar i visst måtto utställningen det slags vakuum och osäkra tillstånd som genomsyrar

samhället idag. Det verkar finnas rörelser både utåt och inåt, både mot världen och mot det lokala. Ibland har bild-text-inslagen undertoner av kritisk reflektion, som i bilden av spindelnät och tekniken med texten "det accelererar", ibland uppstår en stilla paus som i ett dubbelfoto av en villafasad: "mitt/i/ett/myllrande/lyckligt/varmt/läge".

För samtidigt finns ju världen redan runt hörnet. Ett oväntat och roligt inslag är kartan över de många platser med namnet Amerika som finns i Västernorrland, hur många visste att det finns hela åtta stycken? Konstnärerna poserar på varje plats som vore det geografiska selfies, Amerika existerar med Oskars surströmming, i snårskogen, ute på bondåkern och inne i Örnsköldsviks centrum med sin nya fågelbobyggnad!

Även ett bildspel och ljuslådor ingår i Janne Björkmans och Kerstin Lindströms utställning. I sin formellt undanglidande mix av socialt och konstnärligt undersökande får nog "Läget" ses som ett typiskt samtidskonstprojekt, där medaktörer och publik förväntas bli delaktiga och spinna vidare i undersökningen. Projektet är tänkt att framöver hitta nya vägar, det genomförs i samarbete med Länsstyrelsen Västernorrland och är ett av fem projekt i *Produktion av konst* som drivs av Resurscentrum Konst vid Landstinget.

Utställningen på Länsstyrelsen pågår till 12 maj. Den hålls öppen kontorstid men observera att man måste säga till i receptionen att man vill besöka utställningen!

Man kan läsa mera på projektets websida: www.thesituation.se
Och i resebloggen: <http://lagetframtiden.blogspot.com>

Text och foto: Jan K Persson
Volym 2015-05-06